

Arantxa Tirado Sánchez

POLITOLOGOA

INTERNAZIONALISMO PROLETARIOAREN DEFENDATZAILE

“El Carmel auzoan jaio eta hazi nintzen, langileen eta etorkinen Bartzelonako auzoan. Nire bizitzaren herena Latinoamerikan egin dut, batez ere Mexikon. Hara joan nintzen ikastera, baina uste baino gehiago geratu nintzen. Bizi esperientziagatik internazionalismo proletarioaren defendatzaile irmoa naiz, ez diskurtso gisa, baizik eta bizi-praxi gisa”.

“Venezuelan emakumeek dute auzoetan lidergoa eta gehiengoa”

Arantxa Tirado Sánchez (Bartzelona, 1978) politologoa da, Nazioarteko Harremanetan eta Latinoamerikako Ikasketetan doktorea. Martxoan zen Bilbora etortzekoa, *Venezuela, más allá de la mentiras y mitos* [Venezuela, gezur eta mitoetatik harago] liburua aurkeztera; koronabirusa tarteko, ezinezkoa izan zen. Eskolak pantaila bidez ematen dabil Bartzelonako Unibertsitate Autonomoan. Ez deritzo polita munduarekin konektatzen duenean ikusten duenari, eta arduratuta dago guztion ongizatearen edo ardura kolektiboaren izenean egiten ari direnarekin.

✍ MARIJO DEGRACIAS HORRILLO 📷 JORDI BORRÀS

Osasun krisiarekin espainiar eskuinak ere ahaztu du Venezuela. Hala ere, kongresuan gaia atera duenik ere egon da: diktadura castro-komunista-bolibartar batean bizi garela esan dute. Ikaragarria. Madrilgo Salamanca auzoko manifestazioekin Venezuelako gaiaren *revival* bat aurreikusten dut. Paralelismo handia dago elite bien protesten artean. Venezuela kasu paradigmaticoa da Latinoamerikako eta Karibeko iraultza prozesu aurreratuena izateagatik, Kubarekin batera. Balio du erakusteko botere politikoa kentzen zaienean nola aritzen diren elite batzuk.

Komunikabideetan ateratzen ez den Venezuelak eraman zintuen liburua idaztera?

Bai, eta umiltasunetik ekarpen txiki bat egiteko nahiak. Justizia ekintza, borrokan eta lezio iraultzaileak ematen ari diren herritarrengatik. Deabrua bailiran, irainduak ari dira izaten erasoen abangoardia den Espainiaren partetik. Benetan gertatzen ari denarekin zerikusirik ez duen errealtatea kontatzen ari zaizkigu.

Mertzenarioen kontuarekin, adibidez.

Telenobeleskoa da, kulebroiekiko Venezuelako tradizioa kontuan hartuta! Surrealista badirudi ere, plaza batean bere burua presidente izendatu eta 30 minutura, munduko potentzia handieneko presidentek Twitter bidez aitortu zuen Guaido; ustez gobernu paraleloa zuena, herrialdeko aktiboak lapurtzen ari zena... Hori guztia normalizatzen ari gara.

Elkarrizketa batean zenioen iraultza bolibartarra nagusiki femeninoa eta feminista dela. Gizonak eta militarrek baino ez ditugu ikusten, ordea.

Hango abangoardia politikoa batez ere femeninoa da. Emakumeek dute auzoetan lidergoa eta gehiengoa, kontseilu komunaletan. Badu ezaguri soziologiko eta kulturalekin zerikusia: ama bakar asko dago eta ekintzaile ari dira gogor. Venezuelako lehendakariordea emakumea da, Delcy Rodríguez. Baina bai, prozesu iraultzaileetan ere zaila da emakumeak bistaratzea. Halere, European

"EPE LUZERA BIZI-BALDINTZA HOBEAK IZATEKO BESTELAKO PARAMETRO ETIKOETAN OINARRITUTAKO HARREMAN SOZIALAK BEHAR DITUGU".

eta Venezuelan femeninoa eta feminista ez da berdin ulertzen. Abortua ez da legezkoa eta alderdi estetikoak are pisu handiagoa du, esklabutza da. Badira edertzeko ebakuntzak egindako emakume iraultzaileak, baina ez du inolako gatazkarik eragiten.

Zer geratzen da Chavezen iraultzatik?

Dena, prozesu bera da; jarraikortasuna dago. Oposizioak eta AEBek aukeratzat ikusi zuten Chavezen heriotza, baina ez dute lortu haren aldeko indarrak banatzea. Gerra ekonomikoa areagotu da eta Caracasen sumatu nuen auto eta jarduera ekonomikoa gutxiago, baina jende gutxiago ere. Hurrengo bidaian, aldiz, hobekuntzak ikusi nituen. Egiturazko arazoek hor diraute, baina proiektuari dagokionez jarraikortasuna dago. Herriaren babesik gabe ez luke hainbeste iraungo.

Nola ari dira bizitzen COVID-19aren krisia?

Etxealdian daudela, baina ez dela beharrezkoa esaten didate. Lehenetariokoak izan ziren ezartzen. Txinaren eta Kuba-

ren laguntza dute eta sintomen jarraipena etxetik etxe egin ahal izan dute, oinarritik oso antolatutako sistema dutelako. Osasun oso pribatizatua duten arren, sintomaren bat izan duen orori egin zaio testa.

Osasun krisiaz baino gehiago entzuten da krisi ekonomikoaz. Nola aterako gara?

Betikoa salbatzen saiatuko dira, kapitala. Langileentzat oso zaila izaten ari da bizi duten egoera salatzea, kalera ezin garelako atera. Hala ere, pentsatu nahi dut langile klasearen kontzientzian eragingo duela; gutxienez, ohartzeko kapitalak nola tratatzen gaituen. Koronabirusak kapitalismoaren kontraesanak ageriago utzi ditu.

Agerian geratu da zerbitzu publikoen garrantzia.

Bizipenak eta transformazio sozialerako gaitasunak elkar lotzeko ordua da. Oinarritzak da zerbitzu publikoen defentsa, baita gainerakook etxean egoteko lanean jardun behar izan dutenenena ere: nekazari, garbitzaile, anbulantzia-gidari, garraiolari... Espero

dut publikoari eta langile klaseari balioa emateko baliagarri izatea. Epe luze-ra bizi-baldintza hobekuntza izateko beste-lako parametro etikoetan oinarritutako harreman sozialak behar ditugu.

Ezarrirako kontrol neurriekin, konplikatu transformazioa.

Beldurrarekin jokatzeko dute. Logikoa da arrisku egoera batean babestu nahi izatea. Zentzu horretan konfinamendu ondo deritzot, baina noren esku dago ongizate kolektiboaren izenean darabilten kontrola? Askatasun indibidualak ongizate kolektiboaren mende egon behar dira, baina nork erabakitzen du zein den ongizate kolektiboa? Kolektiboan pentsatzen dugunoi ere kontraesanak eragiten dizkigu.

Etxealdiko zerk harritu zaitu?

Onerako, hainbeste eskuzabaltasun adierazpenek. Erizain laguntzaileak gaixoen senideekin bideo-deiak egiten ikustea ikaragarria da. Ez da euren lana eta, hala ere, egin egin dute. Txarrerako, guztiz suminduta kalera protestan atera diren Madrilgo Salamanca auzoko eta AEBetako horiek. ●